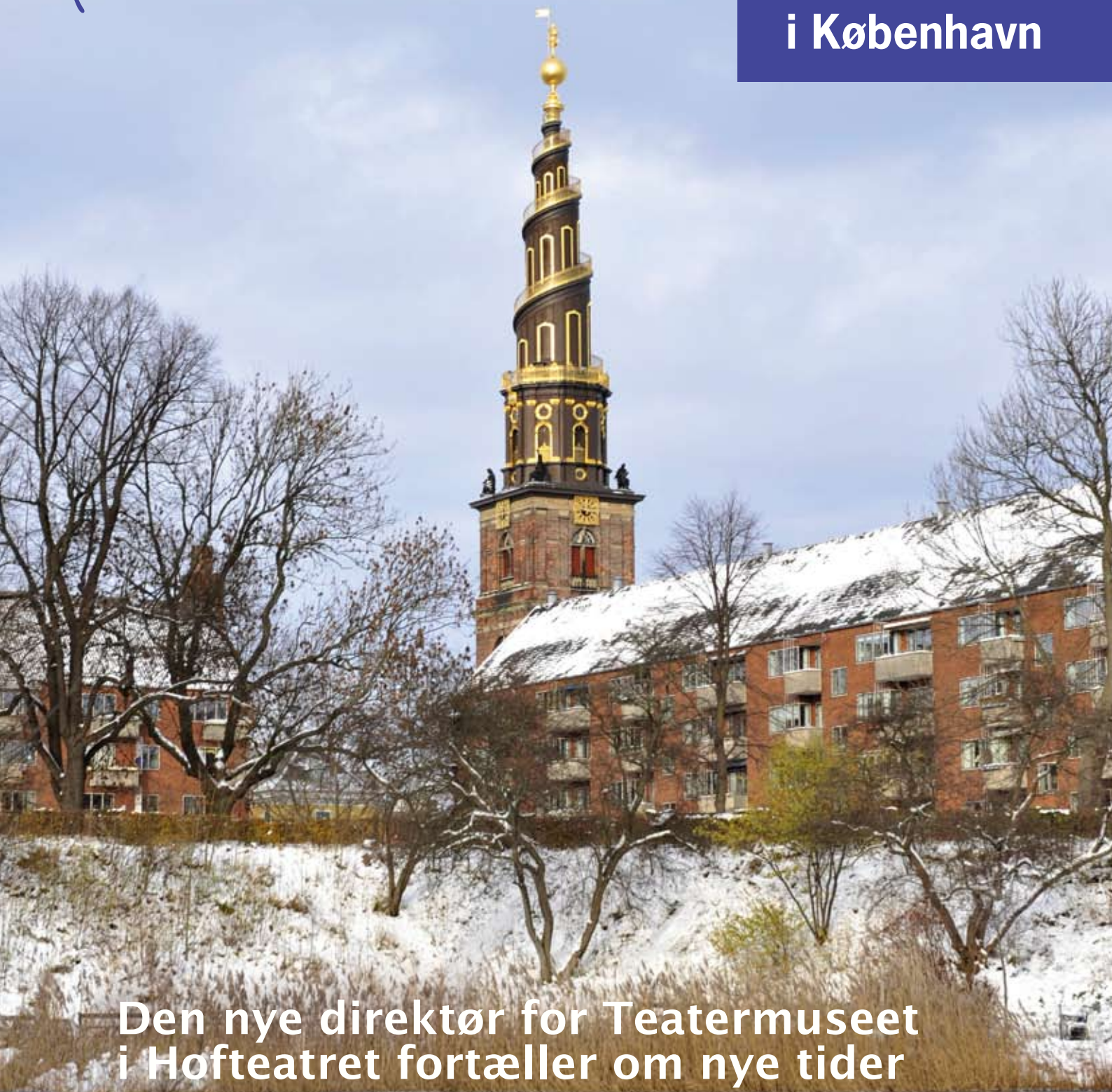

Stræderne

i København

Den nye direktør for Teatermuseet
i Hofteatret fortæller om nye tider
Trængslerne i Københavns gader

Årgang 14 - JANUAR- 2011

Nyhed til Strædernes annoncører og læsere!

NYHEDER
HVER
DAG!

VEJRET
HVER
DAG!

VEJEN
DIREKTE
TIL VORES
ANNONCØRER!

På den nye hjemmeside får du også hver dag dagens vigtigste nyheder og en frisk vejrudsigt for de kommende 4 dage.

Strædernes faste annoncørers annoncer er nu på hjemmesiden www.straederne.dk. Ved et klik på annoncen linkes der til annoncørens hjemmeside. Du kan også finde alle de tidligere numre af Stræderne.

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto:

Henrik Ploug C(FAF&DBA)-Vor Frelser Kirke

Trykkeri: Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side : 3-6 : Teatermuseets direktør

Side 7 - 8: Trafik kaos i byen

Side 9 : Tæppekunst i Bredgade

Side 8 : Niels W. Gades fødehus

Side 10 -12: Kinesisk Nytår i København

Side 13 : Sven Okkels tegner byen

Side 14-17 : Violinbygger Birger Kulmbach

Side 18-19: Fødselsstiftelsen i København

Side 20 : Bisonokse midt i København

Side 21 : Der var engang en hovedstad

Side 22-23 : Store Søndervoldstræde på Christianshavn

Side 24-25 : Skøjteløb på Sortedamssøen

Side 26-27 : Madsiden

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.

Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Interviewer: Connie Christensen

Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

HOFTEATRET ET AKTIVT MUSEUM I KØBENHAVN

Nye toner fra Teatermuseet i Hofteatret, fortæller direktør Peter Christensen Teilmann.

Teatermuseet i Hofteatret ligger – som vel bekendt - på Christiansborg Ridebane i arkitekten Eigtveds gamle længe fra 1746, hvor der oprindeligt var kongelige stalde og rustkammer. Staldene er der endnu, men i det gamle rustkammer på 1. sal, hvor Hofteatret i 1767 åbnede dørene for teater, koncerter og ikke mindst maskerade, ligger nu Teatermuseet.

Teatermuseet i Hofteatret var lukket i 4 måneder i sommeren 2010, men åbnede i september til en ny sæson med ny direktør og friske, nye aktiviteter.

Peter Christensen Teilmann er Teatermuseets nye direktør. Med en uddannelse i litteratur og teaterhistorie, mange års erfaring i forskellige kulturprojekter,

som professionel forfatter og kulturskribent, og i de seneste år som leder af en uddannelse i praktisk kulturformidling på

Teatermuseet skal være en bredspektret kulturinstitution

Københavns Universitet, har Peter Teilmann en solid teaterhistorisk baggrund og en masse

formidlingserfaring at tilføre det sjove, lille museum i Hofteatret. Peter Teilmann fortæller her lidt om, hvad der kommer til at ske på Teatermuseet i Hofteatret i den kommende tid:

”Der kommer til at ske meget mere af det, vi er startet op med i august. Dvs. alt det museumsfaglige,

HOFTEATRET BRUGES TIL MANGE ARRANGEMENTER

teaterhistoriske udstillinger osv., men også mere af alt muligt andet. Vi skal til at tænke på os selv som en mere bredspektret kulturinstitution, der stadig er teatermuseum i Hofteatret, men vi skal også have andre typer kulturaktiviteter. F.eks. åbner vi her i januar hele 8 små og større udstillinger og installationer på samme tid. Det er traditionelle udstillinger med theaterhistorisk materiale, bl.a. omkring teatertegneren Erik Werner og en rumænsk scenograf, der arbejdede i Danmark i 1970'erne og 80'erne. Valdemar Møller, gammel teatertegner og birolleskue-

spiller i første halvdel af 1900-tallet, får også og vel for første gang nogensinde sin egen lille udstilling. 3D-lydinstitutionen Sagnsymfoni udstilles i vores gamle Holberg- rum, som kun indirekte har med teatret at gøre, sådan at forstå, at H.C. Andersen og Jeppe på Bjerget optræder i den, men den er gennemgående baseret på hverdagsfortællinger.

Derudover bruger vi teater- rummet til alle mulige typer af arrangementer og aktiviteter. Vi har været TV-aktuelle i

efteråret, f.eks. har Stemmerne fra Vollsrose været herinde og optage, brødrene Price har fået optaget et program om

TV-aktuel med bl.a. Det Nye Talkshow

Mortensaftensænder herinde, og endelig optager DR Anders Lund Madsens "Det nye Talkshow" herinde. Som alle andre kulturinstitutioner skal vi tænke i et mere moderne og fleksibelt kulturbegreb, og i det hele taget søge at forstå teaterkulturen som en aktiv del af samfundet og ikke bare som en kunstnerisk ø for sig. Tilsvarende har vi introduceret en guidet kultur-rundtur på Slotsholmen, der ender i Teatermuseet i Hofteatret, og som netop gerne vil vise teaterkulturens betydning for samfundsudviklingen og vice versa. Desuden er vi i større omfang end tidligere begyndt at få arrangementer ind, der intet har med teater at gøre. Folk lejer sig ind i lokalerne til et specifikt arrangement. Udlejning af salen er nogle gange koblet op med, at vi har rundvisning for dem, der deltager i det givne arrangement."

Økonomien er vel trængt?

"Den er lige så trængt som på mange andre små kulturinstitutioner. Efter jeg er trådt

til, er vi i gang med at genforhandle vores position over for Kulturministeriet, og det går den rigtige vej. Det betyder, at vi stabiliserer os, men der er stadig mange ting, der skal hænge sammen i en lille økonomi som her. Så

udlejningen er vigtig for økonomien, samtidig med at den skaber interesse for stedet. Vi kan mærke, at det ene arrangement tager det andet med, og mange, der har været her til f.eks. en konference, kommer tilbage med deres børn i weekenden for at se nærmere på stedet."

Hvilke ideer har du bragt med dig?

"En masse. Jeg mener, at vi skal fastholde kerneydelsen, nemlig det theaterhistoriske og museums-faglige, men vi skal tænke på nye måder at formidle det på. Samtidig skal vi tænke på nogle andre typer af aktiviteter, der er relateret til teaterområdet og teaterkulturen i det hele taget. Som et eksempel kan vi tage Peter Tudvads nyudgivne bog om Kirkegaard, som har været meget omdiskuteret. Hvad man ikke har diskuteret, er et kapitel i bogen om, hvordan man opfattede jøderne på teatret på Søren Kirkegaards tid. Det kapitel trækker vi ud og gør til en lille udstilling.

Ting, hvor vi rammer samtidshistoriske brændpunkter, men

set med en teatervinkel. En anden ny aktivitet er et publikationsforum, vi har lanceret på nettet, hvor John Christian Jørgensen – tidligere litteraturredaktør på Politiken og Ekstra Bladet – startede med at publicere en afhandling om dramatikere-

En anden ny ting, jeg selv står for, er som sagt i sin egen tid. Så vi kommer ud med nyt både i den fysiske bygning og i den virtuelle verden."

Bliver de nye udstillinger formidlet mere levende end tidligere?

"Ja. Blandt andet skal der helt konkret mere lyd på. Her er påfaldende stille for et teater! Vi

har en masse gemt lydmateriale, vi kan gøre brug af. Vi arbejder også på at få en huskomponist på, som kan sidde og tænke teater ud fra en lydmæssig og musikalsk tilgang. Også i den traditionelle formidling kommer der til at ske noget, bl.a. på tekstsiden.

En anden ny ting, jeg selv står for, er som sagt

en guidet kulturrundtur på Slotsholmen. Turen varer 45 minutter, hvor vi starter ved Diamanten og kommer forbi mange af kulturens og magtens korridorer via Tøjhusmuseet, Det Jødiske Museum, Det Kgl. Bibliotek, Rigsarkivet, Christiansborg, Thorvaldsens Museum, Højesteret, Statsministeriet,

Peter Christensen Teilmann her i en af museets udstillinger.

MALERMESTER FLEMMING JENSEN
Maler- og dekorationsværksted

MARMORERING
ÅDRING
DEKORATION
FORGYLDNING
VINDUER
MØBLER
DØRE
VÆGGE
BEKLÆDNING
LINOLIE
LIMFARVE
KIRKER
SLOTTE
BESLAG
RÅDGIVNING
PRIVATE HUSE

FLEMMING JENSENS MALERVÆRKSTED
Ny Vestergade 9 st.th. - DK 1471 København K. - Tlf. (+45) 33 14 47 43
Værkstedet, Raadvad 40, DK - 2800 Lyngby
E-mail: flemming-jensen@internet.dk - www.raadvad-malermesteren.dk

Kerneydelsen skal fastholdes, med med ny formidling

HENRIETTE HORNSLETH DIAMANT- OG ÆDELSTENSLIBER

DIAMOND AND GEMCUTTER
By appointment

- **Vurdering**
- **Salg af sten**
- **Reparation & forarbejdning**
- **Kurser**
- **Foredrag**
- **Ekskursioner**

www.hornsleth.dk
henriette@hornsleth.dk
Telefon 21 28 87 56

TEATERMUSEET BLIVER LEVENDE

Finansministeriet og Slotskirken. Turen ender her i Teatermuseet.”

Har teatret en skoletjeneste?

”Ja, men på en lidt anderledes måde. Vi har ikke en særligt udbygget skoletjeneste i traditionel forstand, men vi har til gengæld en masse at gøre med skoler og gymnasier, vi har dem løbende konstant til rundvisning. Siden jeg kom

Peter ved montren med det originale Jeppe-kostume.

af vores publikum.”

Er der noget samarbejde med lignende museer i andre lande?

”Ja, det er der. Jeg har som noget af det første sat i

til, har vi styrket det, der hedder e-museet, som er en platform, hvor lærere kan gå ud og hente undervisningsmateriale, der knytter sig til kulturinstitutionen. Det kan være materiale, der gør, at de skal komme herind og se på noget, det kan også være materiale, der er en aflægger af det, der sker herinde, men som de kan tage ned og bruge i deres undervisning. Det kunne så måske føre til, at de kommer herind. Skoler og gymnasier er en væsentlig del

værk, at vi er kommet ind i et fælles europæisk udstillingsprojekt med andre teaterhistoriske museer. Det er et projekt, der skal EU-finansieres og skal løbe af stablen i 2013. Det er en form for vandredstilling, hvor man har en basis, der er det samme alle steder, og så kan man i øvrigt variere den lokalt. Det er den moderne måde at samarbejde på, en form for netværksdannelse, hvor man har et fælles fagligt projekt.”

Guld • sølv • platin
brillanter • luksusure
købes

KONTANT BETALING

- HUSK BILLEDLEGITIMATION

mads laier

Rådhusstræde 4 DK-1466 København K
Tlf. 33 13 83 00 Fax 33 13 88 98

Byens trafikkaos

Ikke længere ét system

Trafikanten bander det hele langt væk og sender i mange tilfælde en tanke til kommunen, som forventes at have styr og overordnet planlægning med det hele. Men forholder det sig sådan?

Stræderne har talt med områdechef ved Center for Veje ved Københavns Kommune, Ivan Partov.

Den besværlige trafik
Om man er besøgende, erhvervsdrivende eller beboer i København City, vil man være stødt på de store trafikale udfordringer, man mødes af på en - tilsyneladende - ellers simpel og kort tur.
Erhvervsdrivende kan have mere end vanskeligt ved at få varer ind til forretningerne og måske tilsvarende vanskeligt ved at få kunderne ind til butikkerne. Arbejdspladserne oplever ufrivillig flekstid fra medarbejderne, når disses transport ind til byen udsættes for forsinkelser. Og beboere oplever dagligt omlægning og spærring af veje. Det sidste i et omfang, så det er umuligt at komme ud af byen, uden at bryde en eller anden færdselsregel.

Det sidste kan ikke anbefales. Færdselsloven er sort og hvid, og ingen forhold kan retfærdiggøre et regelbrud, fastslår Københavns Politi. Om end trafikanten kan være heldige

at møde en rar betjent, der vil foretage et mildt skøn, så koster kørsel mod eksempelvis ensretningen, ud over en bøde, et klip i kørekortet.

Ingen overordnet koordinering
Selvom Københavns Kommune ikke har en overordnet koordinering af de forskellige typer vejarbejde i stræder og gader, forsøges det dog. Områdechef for Center for Veje, Ivan Partov, fortæller, at kommunen flere gange årligt holder koordinerede planlægningsmøder med de

Mange gader blokeres af vejarbejde der ikke er særligt organiseret. Brandvæsenet har også været her i Store Kirkestræde og måtte konstatere, at det stort set er umuligt at nå beboerne midt i gaden med en stigebil.

TIVOLIHALLEN

Dansk frokost
v/Helle Vogt

- mandag til lørdag
kl. 11.30 - 16.00

Dansk middag
v/Anders Busk

Røget østersølaks

Kogt kalvebryst

Chokoladecake

3 retter 295.-
+ 3 gl vin 475.-

- tirsdag til lørdag
kl. 17.30 - 20.30

Vester Voldgade 91 ♦ 1552 København K

Telefon 33 11 01 60 ♦ www.tivolihallen.dk

Byens trafikkaos

Vejarbejdet er over hele den indreby, så varerkørsel håndværkerkørsel er næsten umuligt, men det er også beboerne det går udover.

koordinere mellem parterne. Dette er muligt, fordi den ofte får besked om selskabers og forvaltningers planer flere måneder i forvejen. Men mange gange har de mange forskellige enheder varierende hensyn at tage. Ivan Partov vil ikke kalde det kassetænkning, men dengang det var et samlet hele, kunne der i langt højere grad planlægges. I dag, hvor der er mange enheder og også private selskaber, arbejder disse på egne vilkår og præmisser. Og i det omfang kommunen kan koordinere, foretages der også en prioritering. I denne indgår det overordnede princip, at bløde trafikanter som gående og cyklister har forsterket. Biler og anden tungere trafik har lavere prioritet.

De mange afspørgninger Københavns Kommune er bestemt klar over de – nogle gange svære – trafikale pro-

blemer. Omlægning af store mængder energiforsyning forud for etablering af Metroringen fylder lige nu ganske meget i bybilledet. Hertil skal lægges det almindelige vedligehold etc. Ligesom force majeure, i form af eks. et sprængt rør, kan betyde hurtig lukning af en gade eller et stræde. I det københavnske (ikke kun selve City) er der sammenlagt over 1000 større eller mindre gravearbejder. Alle delene rummer nogle ukendte størrelser. For støder gravearbejdet på noget historisk, skal Bymuseets arkæologer tilkaldes, hvorved tidsplaner risikerer at skride. Vores by er smuk og gammel, og der stødes til stadighed på levn i jorden. Selvom man skulle tro, at der var gravet mange gange før på stederne.

Oplysning via hjemmeside Områdechefen kan glæde borgere og trafikanter med, at der

inden for ca. et halvt år vil være hjælp til selvhjælp. Københavns Kommune udarbejder for tiden et internetbaseret hjælperedskab. De mange oplysninger, som Center for Veje får fra selskaber og forvaltninger, vil danne rammen om en hjemmeside, med kort og forklaringer. På denne side vil borgere, og andre interesserede, på forhånd kunne orientere sig om nuværende og planlagte omlægninger og lukninger.

Men det er alt sammen ud fra den forudsætning, at det kommunale ikke bestemmer og kun kan opfordre. Redskabet bliver derfor kun vejledende.

**Autentisk fransk vinbar
- med servering af mad**

**mandag til lørdag fra
kl. 17.00 - 24.00**

**Masser af vine på glas,
østersbar, dagens varme
franske gryde -også to go
vinarrangementer
vinskole etc...**

Bienvenue:
**Teglårdsstræde 5 - kld.
1452 Kbh. K.
tlf. 33 32 17 77 -
mail@tire-bouchon.dk
www.tire-bouchon.dk**

Tæppekunst i Bredgade

Metervis af løbere på Kunstindustrimuseet

Væveren Jette Gemzøe har i samarbejde med syv vævere produceret Danmarks længste håndvævede trappeløbere til Kunstindustrimuseet. Løberne er vævet på Statens Værksteder for Kunst og har kunnet betragtes fra den 19. november sidste år.

Jette Gemzøe her fotograferet af Kirstine Ploug (DJ)

De fire trappeløbere, der tilsammen måler 110 meter, er en videreførelse af en nordisk vævetradition. Projektet er blevet til ved en bevilling fra Højesteretssagfører C.L. Davids Fond for Slægt og Venner. På Kunstindustrimuseet vises frem til 20. februar en særudstilling om det kolossale arbejde.

Ved åbningen af udstillingen gav Jette Gemzøe selv tæpperne nogle ord med:

”Det er så dejligt at stå her og vide, at tæpperne er på plads og smyger sig lunt og smukt

omkring trapperne. Det har ellers været noget af et job. Ud over det kunstneriske er der rigtig mange praktiske ting at tage hensyn til: Tæpperne skal være vendbare, de skal være stærke, og designet skulle nødig være sådan, at folk falder ned af trapperne. F.eks. må striberne ikke

Trappen i Kunstindustrimuseet med Jette Gemzøes smukke tæppe.

bomme, og her skulle jeg så i de næste 9 måneder være kaptajn for 7 meget dygtige og professionelle vævere, som sammen med mig skulle udføre og løse den store opgave. Væverne har ikke et øjeblik givet udtryk for, at det her var lige i overkanten eller tvivlet på, at det ikke skulle lykkes. De har gået til det med en entusiasme

og den store glæde, der er forbundet med at udføre et perfekt og meget smukt håndværk, hvilket de også mestrede. På udstillingen vises en video med dokumentation af hele processen og et fint stemningsbillede af det fællesskab, som opstår, når hånd og ånd følges ad.”

**I FOTO-C ER VI ALTID KLAR
MED PROFESSIONEL VEJLEDNING
OG GUIDER DIG SIKKERT GENNEM
DEN MODERNE TEKNISKE JUNGLE**

**VI KAN ANVISE DET BEDSTE KAMERA TIL DIT BRUG
OG HAR ALLE DE KENDTE MÆRKER PÅ LAGER**

FOTO/C

HOLBERGSGADE 5 1057 KØBENHAVN K 33142414 www.fotoc.dk

Kinesisk Nytår i midten af København

Det kinesiske nytår er ikke sammenfaldende med det danske. Vi har bedt Heidi Wang, medlem af Borgerrepræsentation for Liberal Alliance (tidligere for Venstre) forklare.

Hvorfor falder det kinesiske nytår, som det gør?

”I Vesten baserer man sig på solen, men i Kina bruger man månen, fordi det er et landbrugsland, og det er en landbrugskalender, vi følger. Traditionen er 4-5.000 år gammel. Hver måned har 30 dage, derfor falder nytåret forskelligt år for år, fra sidst i januar til starten af februar.”

Hvert år til det kinesiske Nytår er der fuld gang i fyrværkeriet, så det kan høres og ses over hele indre København.

Hvordan fejres nytåret her i byen?

”I 2011 falder nytåret den 3. februar. Vi holder det på

Frederiksberg Rådhus, og vi satser på at gøre det lidt anderledes end de forgangne år. For det første bliver der mange flere arrangementer på pladsen, og

Anne Vang i Rådhuspladsen hvor hun fortæller om det kinesiske Nytår. Anne er medlem af Borgerrepræsentationen nu for Liberal Alliance

det hele starter med et optog fra Københavns Rådhusplads til Frederiksberg Rådhusplads. For det andet vil vi involvere de unge noget mere, så vi får fat i 2., 3. og 4. generations kinesere. Kinesere har været her i landet siden starten af 1900-tallet, så der er mange generationer, og vi vil meget gerne have de unge med. Vi inviterer også de unge studerende på universiteter og gymnasier, også de danskere, der læser kinesisk.”

Hvordan fejrer kineserne nytåret privat her i landet?

”Når det nærmer sig nytårs-aften her, dvs. kl. 17.00 den 3. februar, er kl. 24 i Kina. Herboende kinesere passer deres arbejde som sædvanligt, men holder som regel en lille sammenkomst. Det, der er særligt ved det, er, at man ikke kun inviterer familiemedlemmer, men også venner og evt. kinesiske naboer. For nytårsaften må ingen være alene, alle skal samles og være sammen med familien. De, der ingen familie har, bliver inviteret til andre familier. I Kina medfører nytåret stor rejseaktivitet, fordi alle

skal være sammen med familien. Tidligere havde man 2 ugers ferie omkring nytåret, nu er det vist skåret ned til 1 uge. Mange kinesere rejser hertil i ferien for at holde ferie og fejre nytår med herboende familie.”

Klinik Downtown

KLINIK FOR FODTERAPI

 MASSAGE

 YOGA

 FISKE-BADE

 MANICURE OG PEDICURE

 PARAFINBEHANDLING

HÆNDER OG FØDDER

Klinik Downtown • Nørre Voldgade 16 st.tv • 1358 Kbh. K
Tæt ved Nørreport station
Tlf: 33 32 99 96
www.klinikdowntown.dk

Fiskebade tilbud ved første behandling fødder 250,- hele kroppen 500,-

Nyt website?

Pris fra kr 1.460,-

Henvend dig til **Stræderne** og få et tilbud på en enkel og skræddersyet løsning til lige netop dit firma.

kbh@straederne.dk - 33155666 - Badstuestræde 15

TOLDBOD BODEGA

Probably the oldest restaurant in town
Anno 1787

BAR & SPISESTED

Esplanaden 4 - 1263 København K - Tlf. 33 12 93 31
www.toldbod-bodega.dk
v/Helle Møller

Dansk Kunst & Håndværk
v/Rundetårn

UDSALG
28. JANUAR – 13. FEBRUAR 2011

- Tekstiler
- Smykker
- Glas
- Keramik

LANDEMÆRKET 9
Landemærket 9 - 1119 København K
Telefon 33 11 68 81 v/ Rundetårn
www.kunstoghandvaerk.dk
Åbningstider: man.-tors. 11.00-17.30
fre. 11.00-18.00 lør. 10.00-14.00

KOMPONISTEN NIELS W. GADE

Foto og tekst: Sune Hundebøl
Rådhusbiblioteket

Fra hjørnet af Gothersgade og Borgergade er der ikke langt ned til restauranten Chicos Cantina. Skjult mellem stedets menukort hænger en minde-tavle for komponisten Niels W. Gade.

Niels W. Gade var enebarn. Hans far var snedker og instrumentmager Søren Nielsen Gade. Gade blev født 22. februar 1817. Familien boede i Borgergade, hvor faderen også havde sit instrumentmagerværksted.

Borgergade var dengang en smal gade med 1700-talshuse. Her boede mange handlende og håndværkere. I 1821 fik faderen borgerbrev som musikalsk instrumentmager, og den lille familie flyttede til hjørnet af

Nygade og Skovbogade. To år senere flyttede de igen, men de blev i kvarteret.

Allerede som barn viste Gade et talent for musik. Hans skolegang var kort, men i en periode fra han var elleve til fjorten gik han i skole. Inden da havde han læst ABC med sin mor.

Efter påbud fra hans far begyndte Gade en snedkeruddannelse, men efter et halvt år fik han nok af det. Gade begyndte herefter at studere musikteori hos A. P. Berggreen og violinspil hos Frederick Wexschall.

I sit voksenliv blev Niels W. Gade en dominerende skikkelse i det danske musikliv, med en ikke ubetydelig succes i Europa.

Skiltet i muren ud for Niels W. Gades fødehus i Borgergade.

Mindetavlen sidder på bygnin-gen Borgergade 2. Over for det sted stod det hus, hvor Niels W. Gade blev født. Teksten på tavlen er: "UDFOR / DETTE / STED I / Huset / DER LAA / BORGER / GADE 17 / FØDTE / NIELS W / GADE / 22 FEBR / 1817"

Ejendommen, Borgergade 17 (tidligere nr. 197), blev revet ned i 1942. Mindetavlen blev afsløret 26. september 1946.

Motivet på tavlen er en gengi-velse af husfacaden på det hus hvor Niels W. Gade blev født.

Litteratur:

Minder om Niels W. Gade : kendte Mænds og Kvinders Erindringer. Schultz, 1930. 186 sider.

Niels W. Gade : et dansk verdensnavn af Inger Sørensen. Gyldendal, 2002. 429 sider.

Frokostrestaurant Husmann's Vinstue, der blev grundlagt i 1888, er en af de få kælderrestauranter, der er tilbage i København. Indretningen er stort set uændret i de 120 år, der er gået. Kvinder blev forbudt adgang fra 1912 til 1981. Frokostrestaurant Husmann's Vinstue er i dag en traditionel dansk frokostrestaurant af højeste kvalitet med hjemmelavet specialiteter af friske råvarer efter typiske gamle opskrifter.

Husmann's Vinstue
Larsbjørnsstræde 2, 1454 København K
Telefon 3311 5886
www.husmansvinstue.dk

København Caféen er en hyggelig, ægte dansk restaurant beliggende i en af Københavns små charmerende stræder. Det gode traditionelle dansk smørrebrød dominerer menukortet til frokost, og om aftenen serveres dejligt dansk middage af specialiteterne hver mandag og tirsdag, er bl.a. stegt flæsk med persillesovs. For øvrigt kan man være heldig at opleve julemanden »live« i løbet af året.

København Caféen
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon 3332 8081
www.kobenhavnercafeen.dk

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Sven Okkels fotograferet af Karsten Bundgaard
Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

Nikolaj Tårn
Jrgrøn med gyldne kugler

PALA
- let frokost alle hverdage fra 11-17
NY ADELGADE 5, 33 12 54 71
www.palabar.dk

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader
Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63
www.alida-marstrand.dk

URMAGEREN Dronningens Tværgade
Special i værksted for antikke ure
Ring til os for et uforpligtende tilbud!
Dronningens Tværgade 14
1302 København K
Tlf.: 4341 6218
E-mail: urmageren@live.dk

VIOLINBYGGERI ER EN KUNSTART PÅ ET HØJT PLAN

Violinbyggeren på arbejde

Strengene blev i gamle dage lavet af fåretarm. Siden begyndte man at overspinde fåretarmen med forskellige metaller – aluminium, sølv, stål – og i dag har man mange flere varianter. Den rene tarm bruges til at spille barokmusik, som er meget in for øjeblikket.

Violinbyggere er der ikke mange af i landet, men i Indre By kan man få et indblik i det spændende håndværk. Her arbejder Birger Kulmbach med både nye og gamle strengeinstrumenter. På vores forespørgsel om, hvordan man egentlig bliver violinbygger, fortæller Birger:

Violinbygger Birger Kulmbach her i sit værksted med en cello.

”Man kan ikke blive det i Danmark, der findes ingen lærepladser. Man skal til udlandet, hvis man vil have papir på det. Der findes skoler i England, Tyskland, Schweiz, Italien og en gang imellem også i Sverige. Jeg har selv været i Italien. I Tyskland var der en alders-

grænse for optagelse på max. 20 år for kvinder og 21 for mænd, men der er ikke mange, der i den alder har besluttet sig til at blive instrumentbygger. I England skal man selv betale, og det koster mange penge, men i Italien er der ingen aldersgrænse, og det koster ikke noget.

Så jeg valgte Italien, en skole i Cremona, som blev oprettet i 1937. Her lærer man alt til faget hørende. Der er fag som teknologi, hvor man lærer alt om træ, værktøj osv. Et andet fag er lakering, hvor man lærer at lave lak og selvfølgelig at lakere. Der er værkstedsfag af forskellig

type, hvor man både kan lære at bygge nye instrumenter og reparere gamle. Musikteori er også et fag, man skal lære alt om noder, musikhistorie, instrumenternes historie osv.”

DE FINE INSTRUMENTER SKAL BEHANDLES FINT

Er der nogle træsorter, der er bedre end andre at bygge instrumenter af?

”Ja, der er ikke store variationer, når vi snakker violinbyggeri. Til dækket gælder kun én ting, og det er rødgran. Men ikke dansk rødgran, den vokser alt for hurtigt her. Det skal være træer, der vokser højt oppe, hvor vækstsæsonen er meget kort, f.eks. i Alperne. Ellers bliver årringene alt for brede. Så det handler om gran, der findes ikke noget bedre, det bruger man også i guitarer, som klangbund i klaverer mm. Det er fordi, det er en ældre og mere primitiv type træ, hvor alle cellerne skal udfylde alle funktioner, de er ikke specialiserede til at gøre særlige ting. Bunden og siderne af instrumentet derimod er lavet af ahorn, som er et meget mere sofistikeret træ med mange

typer celler med hver deres funktion.

Det er en tradition, der stammer tilbage fra bystaten Venedigs storhedstid i 1500-1600, hvor man jo handlede med det meste af verden. Træ fik de bl.a. fra Bosnien, og der var meget ahorntræ imellem, som de ikke rigtigt kunne bruge til det, der var vigtigt for dem, nemlig de stolper, som Venedig jo står på.

Alt det træ, der er flammet, gør træet svagere, og det brugte man så til andre ting, f.eks. møbler og instrumenter. Siden er det blevet en tradition. Man kan dog også bruge poppel – ikke den høje og tynde, vi kender bedst herhjemme, men en bredkronet, som minder meget om ahorn. Den høje poppel er alt for blød og løs i træet, hvori-

En god instrumentmager skal både have øre for musik og være en dygtig håndværker

mod den bredkronede er næsten lige så hård som bøgetræ. Det flammede træ, som er så eftertragtet til instrumenter, er i virkeligheden udtryk for en sjældenhed, genetisk fejl i træet, som gør det meget dyrt. De gamle mestre havde fundet ud af, at man skal have fat i noget, der har den genetiske fejl, at det er flammet, der er simpelthen en bedre akustik i træet. På savværkerne i Italien bliver det flammede træ kaldt resonnanstræ, og det er dyrere end andet. Hvis en kratter forsigtigt i den ene ende af en 4 m lang træstamme med denne fejl, kan man lægge øret til den anden ende og høre

det, det transporterer lyden fantastisk. Man kan faktisk se, om træet har denne fejl, allerede når det er fældet. Hvis man skræller barken af, ser stammen ud, som om en leopard eller lignende har hvæstet kløer på den. Jeg køber mit træ i Tyskland og Italien, måske Schweiz. Der er firmaer, som har specialiseret sig i at sælge instrumenttræ og som rejser rundt for at finde det flammede træ.”

Man kan vel ikke blive instrumentmager uden at have interesse for og forstand på musik?

”Nej. Jeg havde en onkel, der spillede violin, og jeg tror, det var ham, der vakte min interesse for at spille violin. Jeg kan huske, at jeg som barn listede mig til at se på hans violin, når den lå i kassen, og senere begyndte jeg selv at spille. Jeg har også altid været interesseret i håndværk, så det er en kombination af de to ting.

Det er vigtigt, at jeg kan forstå, hvad mine kunder taler om, når de f.eks. kommer med et ønske om en speciel klang i instrumentet. Meget af mit arbejde består i at justere på instrumenter. F.eks. har jeg en cello stående, som jeg skal lave en ny stemmestok til. Det er en lille pind, som sidder inden i instrumentet, på italiensk kalder man den ”sjælen”. Den er utroligt vigtig for lyden i instrumentet, derfor skal den passe fuldstændig og placeres, hvor man kan høre, at det er rigtigt, for at lyden bliver bedst mulig. Det kræver, at man har øre og erfaring med det, men det er en sjov opgave at arbejde sammen med en dygtig musiker om at finde den rigtige lyd.”

Grantræet bliver til dækket på violinen. Det flammede træ, som egentlig opstår ved en genetisk fejl i træet, er meget efterspurgt til instrumenter.

UDSALG
- spar op til
50 %
fra 3. januar

Man - fredag kl. 11 - 17.30
Lørdag kl. 11 - 15

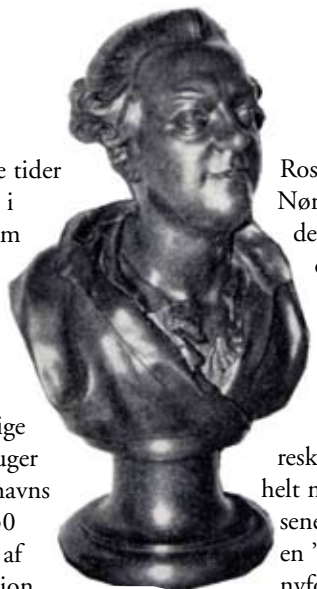
FUNKTIONSSTOLE

Vestergade 8 · 1456 København K · Tlf: 4024 9272
(Skrift overfor gammelhavn, CityCarrel stopper ved døren)

Fødselsstiftelsen i vores by

Christian Johan Berger (1724-1789)
blev professor i København.

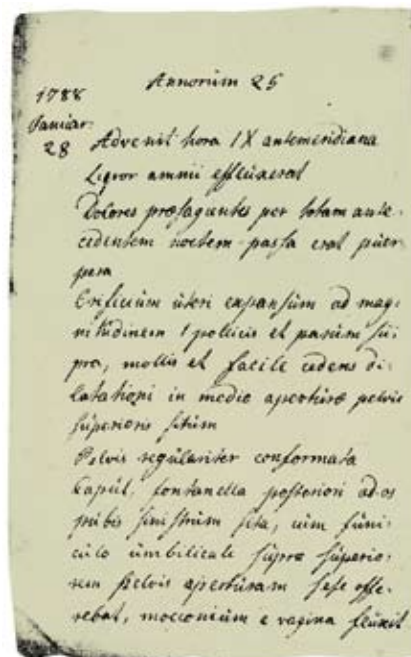
Hittebørn var i gamle tider et endemisk problem i København. Fattigdom og manglende prævention resulterede i børn, som moder eller fader ikke ville vide af, når børnene var så uheldige at overleve de første uger efter fødslen. Københavns Fattigvæsen tog i 1750 initiativ til oprettelse af landets første institution for fødselshjælp til uformuende fødende. Det var en forudsætning for efterfølgende børnepleje et andet sted i eller uden for byen. I Gothersgade mellem

Rosenborggade og Nørre Voldgade, der, hvor der i dag ligger en lille ejendom med en kaffebær, åbnede fru Inger Petersen efter kongeligt reskript, dog ikke helt med fattigvæsenets billigelse, en "Stiftelse for nyfødte Børn" ledet

af jordemoderen selv og assisteret af hendes datter. Det skete den 11. juni samme år. To små huse rummede de fornødne senge, vandkedler, baljer og barselsstolen. Allerede efter ni år var institutionen her uholdbar: der kom for mange klager over sjusk, urenlighed og for hård behandling af de indlagte mødre. Inger Petersen var allerede død af tuberkulose, og direktionen for Fattigvæsenet pressede på for at flytte fødselsstiftelsen til det to år forinden åbnede og rundhåndet doterede Kongelige Frederiks Hospital i Bredgade. Fødselshjælpen trådte dengang endnu sine barnesko. Enkelte medicinere havde på udlandsrejser gjort sig bekendt med landvindinger i obstetrikens videnskab, men til mere end sporadiske forelæsninger og tryksager var det ikke blevet til. Tilsynet med jordemødrene påhvilede efter gamle traditioner præsterne og kun langsomt påtog

det medicinske fakultet sig jordemødrenes uddannelse og kontrol med deres virke. Danmarks første jordemodereksamen fandt sted i 1673 på universitetets Theatrum Anatomicum på Frue Plads, hvor læger og embedsmænd og byens to ældste jordemødre som bisiddere eksaminerede 15 kvinder, der allerede tilsammen havde hjulpet 38 børn til verden. Alligevel klagede femogtyve år senere Københavns politimester over, at der stadig var uautoriserede kvinder, som bedrev fødselshjælp. Først efter 1714 blev der sat en stopper for den fri udøvelse, og ingen kvinde fik lov til at være jordemoder uden en eksamen styret af Københavns medicinske fakultet. Den permanente Jordemoderkommissions håndskrevne protokol findes endnu og er blevet ført i samme bog fra 1739 i over 225 år. Frederiks Hospitalets direktion ville hellere end gerne overtage Det Kongelige Fri-Jordemoder-Huus, endda gratis med undtagelse af forplejningen. Det gik Fattigvæsenets direktion med til og fandt de nødvendige penge til mad og drikke. Den venstrebeliggende pavillon mod Amaliegade, dengang hospitalets vaskeri og inventardepot, blev ryddet, og

alle døre og forbindelsesgange til hospitalet blev lukket. I stuetagen indrettede man værelser for oldfruen og jordemoderen og et stort køkken. I første etage var der tre værelser til gaden med 24 enkeltsenge for gratis indlagte og syv værelser mod gården for betalende mødre, der ikke ville ses offentligt. Her kunne man være i en stue med 4-6 senge eller i en enestue.

Uddrag af en af de ældste journaler fra Fødselsstiftelsen i Amaliegade.

Kvinder med kønssygdomme måtte ikke optages. Indtil 1938 var alle garanteret anonymitet, når de ikke var gift. Mellem 1771 og 1774 kunne man oven i købet lægge sit nyfødte barn i en trækasse i et kældervindue

mod Amaliegade. Moderen skulle trække i en klokkestreng, og så blev kassen skubbet ud af usynlige hænder og med den nyfødte lagt i trukket ind igen. Disse børn kaldtes kassebørn og blev i en alder af tre-fire år bortauktioneret til landmænd som kommende arbejdskraft. I begyndelsen af oktober 1759 var alt klar til indflytning og også et passende nyt navn lå parat: Det kongelige Accouchements-Huus. Den ansvarlige kirurg på Frederiks Hospital, der blev tilkaldt i vanskelige tilfælde, bar titlen accoucheur. Den første, mest kendte og den læge, der indførte den videnskabsbaserede obstetrik i landet, var anatomen Christian Johann Berger (1724-1789). Han blev fyret i 1772, fordi regeringen mente, at han stod for tæt på den fældede diktorator Struensee. Fødselsstiftelsen har fra første dag samtidig været landets undervisningssted for kommende læger og jordemødre. De allerfærreste københavnere fødte deres barn hjemme i dag. Men indtil midten af det

Fødselsstiftelsen i Amaliegade. Yderst til venstre opfostringsstiftelsen.

forgangne århundrede var det kun de fattigste eller ufrivilligt gravide fødende, der ikke fødte hjemme. Så længe mennesker havde været til, fødte kvinder hjemme i trygge omgivelser omgivet af kvindelige slægtninge og nabokvinder. Mænds nærværelse tålte ikke, når jordemorkaffen blev drukket. Men her i København, i fire rummelige ejendomme i Amaliegade, hospitalspavillonen (1759), derefter Thurahs gård (1788), dronning Juliane Maries Plejestiftelse i den hvide bygning uden gadedør (1789) og til venstre for den Classenske Opfostringsstiftelse (1803): her kunne desperate teenagere og kvinder indtil 1910 finde omfattende hjælp med at føde og komme af med de nyfødte, hvis de ikke ville eller kunne forsørge dem.

Til gengæld var det en forfærdelig katastrofe for Fødselsstiftelsen, at der efter 1800 forekom en stigende mødredødelighed, som i efteråret 1839 kulminerede med 45 %. Ingen anede, hvorfor så mange mødre døde i barselsengen. Flere gange blev hele stiftelsen midlertidigt flyttet til

andre lokaler i byen for at lufte ud og rense ud med enebær-røg og eddike. Men det hjalp ikke, førend accoucheur Asger Stadfeldt i 1870 indførte Listers antiseptiske metode; med ét slag faldt mødrenes dødelighed til 7-8 promille. Forhold som disse, manglende hygiejne og

overbelægningen i hospitalet ved siden af medførte, at myndigheder og Rigsdagen fra 1872 udkastede flytteplaner og endelig, 38 år senere, var alle klar til overflytning ud til fælden langs Blegdamsvej. Det nye Righospital fik også en ny fødselsstiftelse, med afdeling A for lægestuderende og afdeling B for jordemoderstuderende, det hele bygget på Juliane Maries Vej. Det var jo enkedronning Juliane Marie, der fuldførte sin afdøde ægtefælle Frederik V's store projekt i Frederiksstaden, Frederiks Hospital & Fødselsstiftelsen.

MASSER AF GODE UDSALGSTILBUD SE UDSALGSVINDUERNE

Udsalgstilbud på danske og udenlandske frimærkekataloger • håndbøger • indstiksbøger springbind
FDC album mm. • kilovarer • frimærkepakker

Samlinger • restsamling • partier m.m. fra Skandinavien
Europa • Oversøland er fremlagt under udsalget; ekstra
20 % udsalgsrabat på de i forvejen billige priser

**ILETA FRIMÆRKEHANDEL HOLDER UDSALG I
JANUAR • FEBRUAR • MARTS MÅNED I 2011**

**Kom og gør en god handel
- vi er nemme at handle med!**

**HUSK i udsalgstiden er der 10 %
på ikke nedsatte varer**

**ILETA FRIMÆRKEHANDEL
Fiolstræde 20 • 1171 København K
Telefon 33 12 91 23**

**Forretningen har åben hverdag kl. 11 - 18
fredag åbent til kl. 19 • lørdag til kl. 16
..... 54 år i Fiolstræde**

Det lille Apotek

Er stedet hvis man
ønsker, hygge, nostalgi
og god dansk mad.

**frokost fra 98-
aften menu fra 98-**

Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk

Bisonokse serveres

Mød bisonoksen hos Reinwalds

På hjørnet af Farvergade og Gåsegade, ikke langt fra Rådhuspladsen, ligger Reinwalds Restaurant. Og i de snart 10 år, Henning sammen med datteren Bonnie har haft restauranten, har det været det sikre valg, hvis man ønskede at nyde en middag, der er fremstillet og serveret af professionelle hænder, i hyggelige omgivelser.

Fra den 12. januar er det muligt at nyde noget så eksotisk som bisonokse. Bisonoksens føde er hovedsageligt græs og hø, og kødet er yderst proteinrigt og

mørt med en herlig smag.

Den op til 900 tunge okse er på af sin størrelse frygtindgydende meget fredeligt sky dyr, der plejer at flygte fra

kilo trods og ydre et og

mennesker. Men nu får alle mulighed for at få en helt speciel kulinarisk oplevelse, hvor Reinwalds kokke vil trylle en masse spændende retter frem af det store dyr.

Kødet fra bison er mere fyldigt i smagen end oksekød og særdeles

velsmagende med en raffineret og delikat kødsmag, nærmest en mellemting mellem kalve- og hjortekød. Kødet er kortfibret, hvilket gør, at kødet ikke virker råt, selvom det stadig er/bør være rosa eller rødt, når det serveres.

I USA foregår der til stadighed forskning i bisonkødets fortræffeligheder. Mennesker, der ikke tåler rødt kød, kan ofte spise bisonkød uden problemer, ligeledes anbefaler forskerne bisonkødet til hjertepatienter samt diabetikere.

Så det er bare at sige velbekomme til en unik smagsoplevelse.

DER VAR EN GANG EN HOVEDSTAD

For ikke så mange år siden lå der i et lille land højt mod nord en by, ja sågar en hovedstad med en bykerne, hvor forskellige handlende havde deres virke og tilbød varer og tjenesteydelser til kunder, der nød at tage en tur ind til den gamle by og se på mangfoldigheden og lade sig inspirere, måske endda købe en vare eller to - eller endda flere - med hjem, for hjemtransporten kunne klares med bil.

Denne lykkelige situation er vi stærkt på vej bort fra. Det nye år 2011 bliver om muligt endnu vanskeligere for de små erhvervsdrivende i Indre By. Hvor 2010's gravearbejder overalt i byen gjorde færdsel meget vanskelig, har Københavns

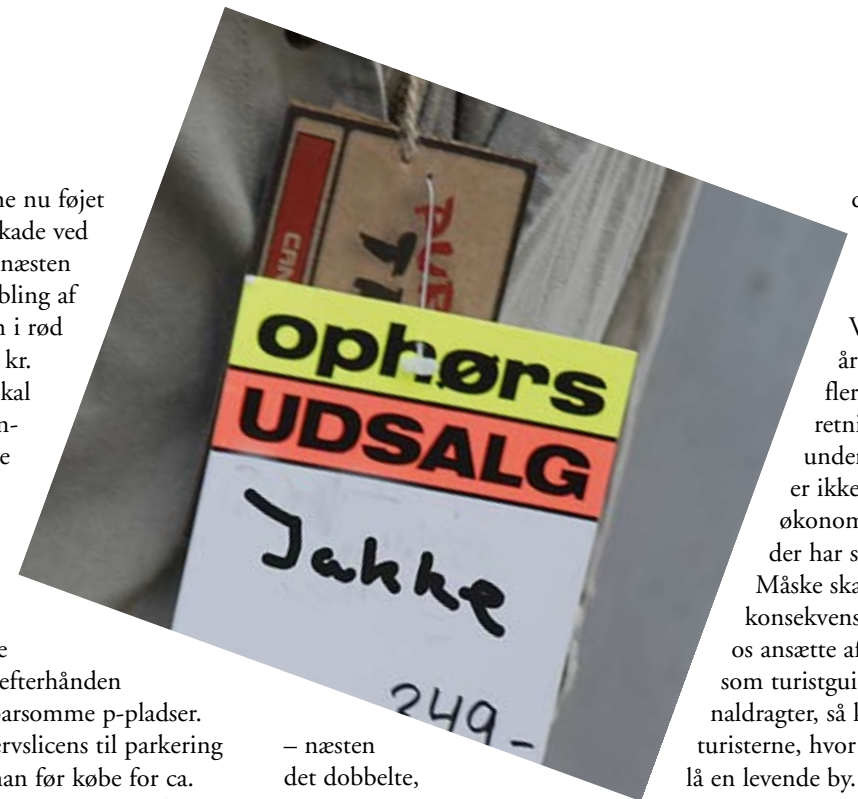
kommune nu føjet spot til skade ved at varsle næsten en fordobling af P-taksten i rød zone. 45 kr. i timen skal vores kunder betale for at parkere, hvis de da ellers kan finde en af de efterhånden meget sparsomme p-pladser. En erhvervslicens til parkering kunne man før købe for ca. 1500 kr. pr. år. I 2008 "forenkled" kommunen ordningen, så en licens nu koster – ja, gæt

– næsten det dobbelte, 2.730 kr. Oveni skal små erhvervsdrivende betale en skat for bortfjernelse af affald,

de i de fleste tilfælde ikke har.

Vi har i flere år set flere og flere små forretninger bukke under, og det er ikke kun den økonomiske krise, der har skylden. Måske skal vi tage konsekvensen og lade os ansætte af kommunen som turistguider i nationaldragter, så kan vi vise turisterne, hvor der engang lå en levende by.

Hvor skal vi hente kostumet?

CAFE MALMØ I HAVNEGADE LAVER SØMANDSDISKOTEK

Splitte mine bramsejl - De glade Sømænd og Himmelhunden drøner ud af højtalerne hver fredag og lørdag fra kl. 21 til kl. 05 morgen.

Det gamle hæderkronede sømandsværtshus Cafe Malmø i Havnegade har siden kaptajn John Andresen for godt et år siden overtaget roret nærmest skabt en revolution på Gammelholm. Han lagde hårdt

ud i sommer med en kæmpe havnefest, til Malmøs 140 års fødselsdag, hvor han sammen med Royal Beer, Gl. Dansk og Trianon-bageren inviterede 1000 mennesker til gratis morgenbord. Og så gik det ellers slag i slag med underholdning leveret af en håndfuld kendte danske kunstnere anført af showmanden Chris Krekellu og harmonikatrolldanden Lille Palle lige til kl. 23,00,

hvor ca. 10000 gæster lagde vejen forbi og blev overrasket med gaver for over 100.000 kr. lige fra ferierejser, cykler, højskoleophold til luksusweekender på Gammelholms hoteller, ja der var så galt gratis is til alle børnene fra Hjem-Is. Det blev en fødselsdagsfest, gammelholmerne sent glemmer. Der snakkes allerede om, at den bliver endnu større og mere festlig i 2011.

Og det var her, de unge smukke og festlige fik øjnene op for stedet, som siden nærmest er blevet kult hver fredag og lørdag aften fra klokken ca. 21 til kl. 05 morgen, hvor stedet omdannes fra sømandsværtshus til DISKOTEK SØMANDEN, hvis lige næppe findes andre steder. Ud over billige øl og små skarpe til en flad tyver må der ryges på alt lige fra pibe over cigaretter til store havanesere og

unge modeller. Kaptajn John Andresen og hans blandede besætning styrer løjerne og knapperne fra de store nyindkøbte højtalere, hvorfra musikken natten igennem drøner ud.

Skulle der være nogen af Strædernes læsere, der finder lyst til at kikke forbi inden første februar, er der et sømandssæt bestående af en Royal øl og en Gajol-snaps ganske gratis, hvis I

medbringer artiklen, du sidder og læser lige nu i Stræderne.

Ud over diskoaftenerne vil der stadig blive afholdt musikaf-tener på Cafe Malmø, de starter torsdag den anden februar. Til disse festaf-tener har det vist sig at være klogest at bestille bord, da alle tidligere shows har været udsolgt, et godt råd til diskoteksgæsterne vil også være at komme tidligt for at få plads.

Af Christian Nielsen

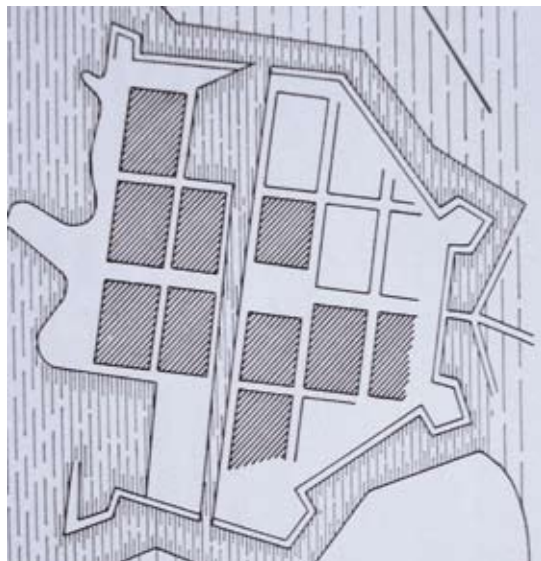
Vi har også...

- Udstillingssystemer
- Bannere
- Magnetskilte til biler
- Brevpapir & kuverter
- Papir til kontormaskiner
- Flyers
- Menukort
- Skilte
- Visitkort
- Folie til butiksvinduer
- Plakater
- Julekort
- Tryk på t-shirt
- Prislister

Vester Kopi Norregade 7 • 1165 København K • Tlf.: 33 14 58 33
Mail: noe@vesterkopi.dk • www.vesterkopi.dk

Store Sønder voldstræde på Christianshavn

Kort over Christianshavn som bydelen var før udvidelsen.

Ligesom i alle andre fæstningsbyer skærer Christianshavns gader hinanden i rette vinkler, og det er i virkeligheden en arv fra de gamle romerske

militærlejre. Går man en tur i den sydlige del af Christianshavn, støder man pludselig på en lille gade, som ikke passer ind i byplanen. Den lille gade, som går fra Overgaden oven Vandet til Dronningensgade, "knækker" midt på.

Af de oprindelige huse, der lå ud til Sønder voldstræde, er kun Stanley's Gård tilbage, resten er forsvundet og nye kommet til. Den mest dominerende bygning er den lange længe, der ligger på sydsiden af strædet. Den var oprindeligt bygget som støberi, for maskinfabrikanten V. Løwener købte Stanley's Gård i 1800-tallet, og han havde brug for et jernstøberi. Siden har huset rummet Filmskolen og fungerer nu som kontorbygning.

Men hvorfor har strædet fået sit "knæk"? Kaster man et blik på den oprindelige plan fra 1620'erne, opdager man, at Christianshavn var meget min-

Den sorte streg i kortet viser Store Sønder voldstrædes tidligere forløb til Panterens Bastion.

dre end i dag. Volden omkring bestod af 5 sider i en ottekant. Byen var ligesom i dag skåret igennem af kanalen og gik nogenlunde fra Langebrogade

til Bådsmadsstræde. Den var omgivet af en vold med 5 bastioner med kurtiner imellem. Nordligst lå Hoppens Bastion, så løb kurtinen kun afbrudt af

GALERIE HELTH

Asger Jørn
Henry Heerup
Lise Blaarberg
Christian Tangø
Alice Hansen
Kamilla Lynggaard
Jens Galschiøt
Tina Sonnichsen
m.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelth.dk
www.galeriehelth.dk

Store Sønder voldstræde set fra Overgaden oven Vandet. Til højre i billedet ses hjørnet af Stanley's Gård der nu huser kirkesognenes menigheds aktivitet, i baggrunden til højre ses det oprindelige Løweners Jernstøberi, senere Fritz Hansens gamle møbelfabrik, der senere husede Filmskolen.

kanalen ned til Bastionen ved Kirken, den som senere blev omdannet til Løvens Bastion. Mellem denne og den næste bastion, Møllebastionen, nu Elefantens Bastion, lå Amager Port. Så fortsatte kurtinen mod syd til Store Mølle Bastion og

herfra gik kurtinen videre mod vest afbrudt af kanalen for at ende i bastionen med navnet Skarpe Ort.

Bag fæstningsvoldene løb der en voldgade, og Store Sønder voldgade er den eneste rest af voldgaden bag Store Mølle Bastion. Da Christianshavns Vold i 1670 blev videreført helt ud til Langebro, blev Store Mølle Bastion sløjdet og forlagt til Panterens Bastion. Arealet blev inddraget til byggegrund, og her var det, Stanley opførte sin gård, som havde et stort friareal bagved, hvor i øvrigt indgangen til

gården lå. Det blev den gamle husrække på nordsiden af strædet, der kom til at bestemme strædets forløb.

Nu er den gamle nordlige husrække, hvor Christianshavns Brændselsoplag havde til huse, væk. I dag ville disse bygninger have været sat i stand. De nye bygninger rummer ikke den charme, som de gamle havde; men som de gamle romere sagde: "Et sic transit gloria mundi".

Vil du lære din by bedre at kende? Så kontakt byhistoriker Jan Janssen

- se de mange muligheder på:
www.historiskebyture.dk

SKØJTELØB BLEV MEGET POPULÆRT I KØBENHAVN

På med skøjterne

Der bliver ikke skøjteløb på kunstig is i Indre By til vinter. Skøjtebanen fra Kgs. Nytorv, der sidste år var midlertidigt placeret i Havnegade, er stillet op på Toftegårds Plads i Valby. Til gengæld kan skøjteglade skøjte frit på Søerne, der er meldt klar til brug.

Skøjter har været brugt som transportmiddel i Europa i mindst 5000 år. Først var de lavet af ben, men blev i middelalderen afløst af metalskinner. Udviklingen til skøjtesport skete i løbet af 1800-tallet, og de første danske skøjteklubber opstod i København, hvor Kjøbenhavns Skøjteløberforening dannedes i 1869 og Frederiksberg Skøjteløberforening i 1870.

Københavnerne tog sporten til sig fra første færd. Det var ikke alene et morsomt tidsfordriv i den mørke tid, men skabte rystelser i den etablerede samfundsorden. Læs her, hvad man kunne læse i Illustreret Tidende i februar 1886 om skøjtesportens første år:

”Det var i de Tider, da man endnu havde Stadsgrav baade langs Nørrevold, ved Tivoli

og om Kastellet, at Damerne meldte sig til Deltagelse i den ædle Sport, som den Gang stod paa sit Højdepunkt. Egentlig var det en Revolution i vor hjemlige Samfundsordning, som derved foregik. Der var overmaade meget delte Meninger om, hvorvidt anstændige kvindelige Fødder paa den Maade kunde vove sig ud paa Glaten. Det var kun de dristige, der turde gjøre Begyndelsen, støttende sig til lysende Exempler i udlandet og med Læger og Gymnastikvenner som allierede.

Men man maatte i Begyndelsen gaa frem med smaa Skridt og bane Vej for Reformen ved Sikringsforanstaltninger i forskellige Retninger. Krinolinen, som den Gang endnu var fremherskende, maatte bandlyses som et ved Fald og Fejltrin særdeles uheldigt Klædningsstykke, Fodbeklædning og Strømper maatte skifte baade Form og Farve, og der maatte i Reglen to ældre kvindelige paarørende med som Sauvegarde. I Begyndelsen holdt Damerne sig ogsaa helst til deres egne Løbebaner.

Efterhaanden kom der imidlertid flere og flere til; Nødvendigheden bød Damer og Herrer at løbe sammen. Paalidelige Brødre og prøvede Fætre kom til at træde i de kvindelige vagthavendes Sted, og i de Vintre, hvor der var godt Islæg, tog Sporten derved et mægtigt Opsving. Hvor uholdbart et Grundlag Isen end var, viste det sig dog, at der kunde dannes store Foreninger paa den med Sammenhold fra den ene Vinter til den anden.

Naar en saa fuldstændig Omvæltning af rodfæstede Theorier og indgroede Anstandsbegreber kunne finde sted i Løbet af nogle Aar, skyldes det fortrinsvis den Omstændighed, at de omhyggelige Mødre i Virkeligheden fandt en allieret i den Bevægelse, der oprindeligt havde staaet for dem som en Fare. Hverken Basarer eller Karnavaler kunde skaffe Døtrene saa hurtig og saa godt

Dansk frokost når det er bedst

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:

Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcafen.dk

Tegning af Paul Fischer fra Illustreret Tidende. Skøjteløb på Sortedamsøen februar 1886. Københavnerne havde virkelig taget skøjteløb til sig.

forsørgede som en virkelig fashionable Skøjteløberforening.”

Skøjtesporten kunne altså også skabe romantiske forbindelser, der holdt, også når isen var smeltet. I skrivende stund er Peblinge Sø og Sortedamsøen i København meldt klar til skøjteløb ..

FINGERBØLLET
WILDESGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

Det er her man
hygger sig!

Åbningstider

Man - Ons: 10 - 00

Tors - Lør: 10 - 02

Søndag: 12 - 20

Irish
coffee
34,-

Stor
fadøl
34,-

Rosengården 11
1174 København K
Telefon: 3312 4625

Bretonske Eric Vincent vil gerne lære danskerne mere om østers, end vi normalt ved, og serverer en anretning med 4 forskellige slags, så man kan se og smage forskellen.

Mange kan lide dem – nogle elsker at hade dem. Østers kan skille vandene ved et middagsbord, men en nærmere forklaring kan nok øge forståelsen og smagen for, hvad mange synes er den ultimative delikatesse på et festligt bord.

Bretonske Eric Vincent, der er indehaver af såvel bistroen "L'éducation Nationale" og vinbaren "Tire-Bouchon" i Teglårdsstræde, har sat sig for at lære os danskere at smage på østers. Derfor serverer han flere forskellige slags med en uddybende forklaring:

"Vi har 4 forskellige slags østers fra samme producent i området Marennes i Sydfrankrig tæt på

Bordeaux. Herfra kommer de gammeldags østers som "fines de claire", der er lidt tynde og gennemsigtige. Nr. 2 er "boudeuse", som er lidt rundere og fastere i kødet, fordi den har fået lidt mere tid til at vokse. Den tredje er en "écaïl d'argent", som har fået dobbelt så meget plads og tid som den første, dvs. at den har fået dobbelt så meget næring og dermed mere kød på. Den fjerde er en "royal cabanon", som er et topprodukt, fordi der kun går to østers pr. kvm i modsætning til den første, hvor der går 50 østers pr. kvm. Royal cabanon er helt fuld af kød."

Østers er ikke bare østers

Eric Vincent anbefaler at åbne østers ved at stikke en lille, skarp kniv ind i siden på østersen og skære lukkemusklen over.

Østersens muskler skæres med den skarpe kniv fri fra østers skallen.

Hvordan ved man, hvor mange kvm de enkelte østerssorter har at være på?

"Alle østers begynder som fines de claire, der opdrættes i bassiner i store net. Nogle sælges som fines de claire, andre udvælges på grund af ekstra god kvalitet til at leve videre i andre bassiner, hvor der er færre østers, og hvor de går i længere

tid, sådan at østers fra disse bassiner bliver større, mere kødfulde og kraftigere i smagen end de oprindelige fines de claire.

Hvis man ikke er vant til at spise østers, kan man som regel lide fines de claire, og efterhånden får man smag for de mere kraftige østers, hvor man får en

fed, nøddeagtig eftersmag og en større smagsoplevelse. Det kræver, at man har en producent, som er villig til at give det den tid, det tager. Selvfølgelig er disse østers også dyrere at fremstille, det er ligesom med vin – god vin tager tid. Jeg synes, det er lidt synd, at man i Danmark næsten kun har fines de claire."

Hvor lang tid er en østers undervejs til spisebordet?

"Det tager 2-3 år at udvikle en fine de claire, hvor de øvrige østers tager ca. 6-8 måneder ekstra i bassiner, hvor de får lov til at vokse sig store."

Hvor kommer de første basisøsters fra?

"De bliver fanget i Atlanterhavet og derefter sat i bassiner med blandet saltvand og ferskvand ("claire"), derfor hedder de fines de claire. Dette vand ren-

ser østersen, så den bliver klar; hvis man fanger den direkte fra havet, er den mere brun. I Danmark kan den samme proces kun foregå i Limfjorden, hvor man også har både salt- og ferskvand."

Hvad serverer du til?

"Altid citronbåde for at give lidt syrligt til, derudover en rødvin-seddike med hakket skalotteløg, "sauce mignonette", som også

er klassisk som tilbehør. Man kommer bare en lille smule direkte oven i østersen."

De 4 forskellige østers kommer fra den samme opdrætter i området Marennes ved Bordeaux. Fra venstre mod højre er det royal cabanon, écaïl d'argent, boudeuse og fine de claire.

FERIE I SYDFRANKRIG –

KOM TÆT PÅ DA VINCI MYSTERIET
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci-mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou – det højeste bjerg i Pyrenæerne – udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.500,-
2 uger: 4.500,-
Henv. 26 15 38 20

Tracks

Udsalget starter

lørdag den 8. januar kl. 10.00

Hos Tracks får du et vaskeægte udsalg, hvor vores lækre
mærkevarer nedsættes

med 25 % til 50 %

Tracks sælger smukt hverdagstøj i
eksklusive materialer til både kvinder og mænd

Tracks har i 17 år været kendt for sin personlige stil og
måske især australske mærkevarer med de flotte håndlavede
australske R. M. Williams Boots

Tracks • Larsbjørnsstræde 26 • 1454 Kbh. K
33338383 • lars@tracks.dk • www.tracks.dk